

KOMPONENT 10: Prilákanie a udržanie talentov

Cieľom tohto komponentu slovenského plánu na podporu obnovy a odolnosti je vytvoriť účinné politiky na podporu študijnej a pracovnej mobility, aktívne motivovať vysokokvalifikovaných expertov zo zahraničia (vrátane slovenských občanov), študentov, či podnikateľov k usadeniu sa na Slovensku. Cieľom týchto opatrení je prilákať a udržať ľudský kapitál nevyhnutný na ekonomický rast Slovenska. Ambíciou orgánov je zvýšiť podiel vysokokvalifikovaných ľudí zo zahraničia na celkovom počte pracujúcich v Slovenskej republike (SR) z 0,5 % na 1 % a vyrovnať saldo odchádzajúcich a prichádzajúcich študentov na slovenské vysoké školy.

Očakáva sa, že žiadne opatrenie v tomto komponente výrazne nenaruší environmentálne ciele v zmysle článku 17 nariadenia (EÚ) 2020/852 berúc do úvahy opis opatrení a zmierňujúce kroky stanovené v pláne obnovy a odolnosti v súlade so zásadou technického usmernenia týkajúceho sa uplatňovania zásady „výrazne nenarušiť“ (DNSH) (2021/C58/01).

Opatrenia v tomto komponente prispievajú k plneniu odporúčaní pre Slovensko vyzývajúcich na „zlepšovanie kvality a inkluzívnosti vzdelávania na všetkých úrovniach a podporu zručností“, ako aj na „podporu integrácie znevýhodnených skupín“ (odporúčanie 2/2019) a zvýšenie „odolnosti systému zdravotníctva v oblasti pracovnej sily v zdravotníctve“ (odporúčanie 1/2020).

A.1. Opis reforiem a investícií v rámci nenávratnej finančnej podpory

Reforma 1: Reforma pobytovej a pracovnej legislatívy

Procesy získania pracovného povolenia a povolenia na pobyt sú na Slovensku pre pracovníkov aj firmy náročné a zdĺhavé. Cieľom reformy je skrátiť a výrazne zjednodušiť tieto procesy pre vysokokvalifikovaných štátnych príslušníkov tretích krajín vrátane ich rodinných príslušníkov.

Reforma využije existujúcu zrýchlenú schému pre národné víza (D) v záujme Slovenskej republiky a otvorí ju novej kategórii vysokokvalifikovaných štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí hľadajú zamestnanie. Táto kategória pracovníkov bude oslobodená od povinnosti pred vstupom na Slovensko preukázať, že má garantované pracovné miesto, a môže začať pracovať na národnom víze (D) ihneď po nájdení zamestnania. Zabezpečí sa zlučiteľnosť s revíziou smernice o modrých kartách.

Implementácia tejto reformy sa dokončí do 31. marca 2022.

Reforma 2: Zjednodušenie režimu uznávania kvalifikácií o vzdelaní a odborných kvalifikácií pre vykonávanie regulovaných povolání

Touto reformou sa zjednoduší uznávanie vzdelania a kvalifikácie zahraničných pracovníkov s cieľom uľahčiť ich usadenie sa na Slovensku.

V prípade krajín, s ktorými je uzavretá dvojstranná dohoda o uznávaní kvalifikácií, sú žiadatelia oslobodení od povinnosti poskytnúť potvrdenie o oprávnení vysokej školy poskytovať príslušné vzdelanie. Okrem toho sa posilní kapacita Strediska na uznávanie dokladov o vzdelaní, aby sa zrýchlil proces uznávania kvalifikácií zo všetkých krajín.

Pokiaľ ide o kvalifikáciu lekárov, reforma:

- skráti lehoty na uznávanie diplomov uvedených v prílohe č. 3 k zákonu o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti z troch mesiacov na jeden, zavedie automatické uznávanie koordinovaných špecializácií lekárov a zubných lekárov na úrovni EÚ,

- skráti lehoty na uznávanie diplomov neuvedených v prílohe č. 3 zákona o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti vydaných príslušnými orgánmi podľa právnych predpisov členských štátov z troch mesiacov na dva,
- skráti lehoty na uznávanie diplomov vydaných príslušnými orgánmi podľa právnych predpisov tretích krajín z troch mesiacov na dva, upraví lehoty na uznávanie diplomov vydaných v inej krajine zo štyroch mesiacov na dva,
- predĺži inštitút dočasnej sťaže nad rámec súčasného krízového obdobia zmenou ustanovenia § 30a zákona o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti.

Implementácia tejto reformy sa dokončí do 31. marca 2022.

Investícia 1: Podporné nástroje a asistencia pre špecifické cieľové skupiny

Cieľom tohto opatrenia je pomôcť integrovať vysokokvalifikovaných zahraničných pracovníkov, zahraničných vysokoškolských študentov, Slovákov žijúcich v zahraničí a rodinných príslušníkov týchto cieľových skupín do slovenskej spoločnosti.

Toto opatrenie spočíva v poskytovaní konzultácií alebo podporných služieb pre tieto cieľové skupiny.

Investícia 2: Posilnenie vzťahov s diaspórou

Cieľom tohto opatrenia je posilniť vzťahy so Slovákami v zahraničí, zvýšiť pravdepodobnosť ich návratu domov a podporovať cirkuláciu mozgov.

Opatrenie spočíva v realizácii podujatí so Slovákami v zahraničí.

Investícia 3: Štipendiá pre talentovaných domácich a zahraničných študentov

Cieľom tohto opatrenia je finančne podporiť domácich a zahraničných talentovaných študentov.

Toto opatrenie spočíva v udeľovaní štipendií pre tieto cieľové skupiny.

Investícia 4: Podpora internacionalizácie v akademickom prostredí

Cieľom tohto opatrenia je podporiť internacionalizáciu vysokých škôl alebo výskumných inštitúcií na Slovensku.

Opatrenie spočíva v prijatí stratégie internacionalizácie vysokých škôl, ktorá zahŕňa podporu prípravy spoločných univerzitných programov, opatrenia na prilákanie zahraničných študentov a akademických pracovníkov a uplatňovanie zásad Stratégie ľudských zdrojov vo výskume (HRS4R) a podporné projekty zamerané na internacionalizáciu vysokých škôl alebo výskumných inštitúcií.

A.2. Míľniky, ciele, ukazovatele a harmonogram monitorovania a realizácie pre nenávratnú finančnú podporu

Poradové číslo	Súvisiace opatrenie (reforma alebo investícia)	Míľnik/cieľ	Názov	Kvalitatívne ukazovatele (pre míľniky)	Kvantitatívne ukazovatele (pre ciele)				Orientačný harmonogram splnenia		Opis a jasné vymedzenie jednotlivých míľnikov a cieľov
					Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota	Štvrťrok	Rok		
1	10 – Lákanie a udržanie talentov – Reforma 1: Reforma pobytovej a pracovnej legislatívy	Míľnik	Schéma vymedzujúca novú kategóriu žiadateľov o národné víza (D).	Prijatie schémy uznesením vlády a nadobudnutie účinnosti.				1. štvrťrok	2022	Prijatie schémy vymedzujúcej kategóriu žiadateľov o národného víza (D) v záujme Slovenskej republiky. Zavedie sa nová kategória víz, ktorá sa vzťahuje na vysokokvalifikovaných štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí hľadajú zamestnanie a sú oslobodení od povinnosti pred vstupom na Slovensko preukázať, že majú garantované pracovné miesto. Osoby budú mať možnosť okamžite	

Poradové číslo	Súvisiace opatrenie (reforma alebo investícia)	Míľnik/cieľ	Názov	Kvalitatívne ukazovatele (pre míliaiky)	Kvantitatívne ukazovatele (pre ciele)				Orientačný harmonogram splnenia		Opis a jasné vymedzenie jednotlivých míliaikov a cieľov
					Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota	Štvrťrok	Rok		
											začať pracovať na základe národného víza (D). Opatrenie sa týka kategórií, ako sú absolventi popredných svetových univerzít (bez ohľadu na oblasť); absolventi popredných svetových univerzít a výskumných inštitúcií na treťom stupni (bez ohľadu na oblasť); iné vybrané skupiny podľa ekonomických záujmov Slovenska (napr. odborníci v oblasti IT, odborníci v odvetviach s vysokou pridanou hodnotou, lekári).

Poradové číslo	Súvisiace opatrenie (reforma alebo investícia)	Míľnik/cieľ	Názov	Kvalitatívne ukazovatele (pre míľniky)	Kvantitatívne ukazovatele (pre ciele)				Orientačný harmonogram splnenia	Opis a jasné vymedzenie jednotlivých míľnikov a cieľov
					Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota	Štvrťrok	Rok	
2	10 – Lákanie a udržanie talentov – Reforma 1: Reforma pobytovej a pracovnej legislatívy	Míľnik	Uľahčenie návratu do krajiny a zvýšenie atraktívnosti krajiny pre cudzincov s rodinnými väzbami	Prijatie parlamentom a nadobudnutie účinnosti				1. štvrťrok	2022	Novela zákona č. 40/1993 Z. z. o štátnom občianstve Slovenskej republiky, ktorá uľahčí návrat do krajiny a zvýši príťažlivosť krajiny pre cudzincov s rodinnými väzbami na Slovensko. Novelou sa zavedie zjednodušený režim na získanie občianstva tým, že sa zruší požiadavka minimálneho obdobia pobytu na Slovensku.
3	10 – Lákanie a udržanie talentov – Reforma 2: Zjednodušenie	Míľnik	Zjednodušenie uznávania vzdelania a odborných kvalifikácií	Prijatie parlamentom a nadobudnutie účinnosti				1. štvrťrok	2022	Novela zákona č. 422/2015 Z. z. o uznávaní dokladov o vzdelaní

Poradové číslo	Súvisiace opatrenie (reforma alebo investícia)	Míľnik/cieľ	Názov	Kvalitatívne ukazovatele (pre míľniky)	Kvantitatívne ukazovatele (pre ciele)				Orientačný harmonogram splnenia	Opis a jasné vymedzenie jednotlivých míľnikov a cieľov
					Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota	Štvrťrok		
	režimu uznávania kvalifikácií o vzdelaní a odborných kvalifikácií pre vykonávanie regulovaných povolání									a o uznávaní odborných kvalifikácií umožní: • uľahčenie uznávania diplomov/dokumentov o vzdelaní pre krajiny, s ktorými má Slovensko dvojstranné dohody o uznávaní diplomov/dokumentov o vzdelaní, a to oslobodením žiadateľa od povinnosti poskytnúť niektoré dokumenty (napr. potvrdenie o oprávnení vysokej školy poskytovať príslušné vzdelanie), • posilnenie kompetencií Strediska

Poradové číslo	Súvisiace opatrenie (reforma alebo investícia)	Míľnik/cieľ	Názov	Kvalitatívne ukazovatele (pre míľniky)	Kvantitatívne ukazovatele (pre ciele)				Orientačný harmonogram splnenia	Opis a jasné vymedzenie jednotlivých míľnikov a cieľov
					Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota	Štvrťrok		
										na uznávanie dokladov o vzdelaní (SUDV) na overovanie dosiahnutého vysokoškolského vzdelania aj v krajinách mimo európskeho priestoru vysokoškolského vzdelávania (EHEA) bez dvojstrannej dohody, čím sa výrazne urýchlí a zjednoduší proces v porovnaní so súčasnou situáciou, v ktorej sú vysoké školy jedinými oprávnenými inštitúciami na uznávanie diplomov/dokumentov pre krajiny, s ktorými má

Poradové číslo	Súvisiace opatrenie (reforma alebo investícia)	Míľnik/cieľ	Názov	Kvalitatívne ukazovatele (pre míliaiky)	Kvantitatívne ukazovatele (pre ciele)				Orientačný harmonogram splnenia		Opis a jasné vymedzenie jednotlivých míliaikov a cieľov
					Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota	Štvrťrok	Rok		
											Slovensko dvojstranné dohody o uznávaní diplomov/dokumetov o vzdelaní. Novela zákona č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve umožní: • skrátenie lehoty na uznávanie ďalších dokladov o vzdelaní pre vysokokvalifikovaných zdravotníckych pracovníkov, • predĺženie dočasnej stáže pre

Poradové číslo	Súvisiace opatrenie (reforma alebo investícia)	Míľnik/cieľ	Názov	Kvalitatívne ukazovatele (pre míľniky)	Kvantitatívne ukazovatele (pre ciele)				Orientačný harmonogram splnenia		Opis a jasné vymedzenie jednotlivých míľnikov a cieľov
					Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota	Štvrťrok	Rok		
											lekárov nad rámec obdobia pandémie
4	10 – Lákanie a udržanie talentov – Investícia 1: Podporné nástroje a asistencia pre špecifické cieľové skupiny	Cieľ	Počet one-stop shopov služieb v oblasti integrácie na Slovensku		Číslo	0	3	4. štvrťrok	2024		Zriadenie troch jednotných kontaktných miest („one-stop shopov“) poskytujúcich služby zamerané na uľahčenie usadenia sa na Slovensku. Vypracuje sa koncepčný dokument na zriadenie jednotných kontaktných miest.
5	10 – Lákanie a udržanie talentov – Investícia 1: Podporné nástroje a asistencia pre špecifické cieľové skupiny	Cieľ	Počet príjemcov využívajúcich služby Migračného informačného centra IOM		Číslo	0	7 000	4. štvrťrok	2024		V období 2022 – 2024 sa najmenej 7 000 príjemcom poskytnú služby Migračného informačného centra IOM. Príjemcovia patria

Poradové číslo	Súvisiace opatrenie (reforma alebo investícia)	Míľnik/cieľ	Názov	Kvalitatívne ukazovatele (pre míľniky)	Kvantitatívne ukazovatele (pre ciele)				Orientačný harmonogram splnenia	Opis a jasné vymedzenie jednotlivých míľnikov a cieľov
					Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota	Štvrťrok	Rok	
										do jednej z týchto špecifických cieľových skupín: vysokokvalifikovaní zahraniční pracovníci, zahraniční vysokoškolskí študenti, príjemcovia, ktorí patria do vybraných skupín vymedzených v uznesení o reforme 1, alebo rodinní príslušníci týchto cieľových skupín.
6	10 – Lákanie a udržanie talentov – Investícia 2: Posilnenie vzťahov s diaspórou	Cieľ	Počet podujatí posilňujúcich vzťahy s diaspórou		Číslo	0	200	1. štvrťrok	2026	Zabezpečenie 200 podujatí so Slováckmi v zahraničí. Každé podujatie sa bude týkať aspoň jednej z týchto tém:

Poradové číslo	Súvisiace opatrenie (reforma alebo investícia)	Míľnik/cieľ	Názov	Kvalitatívne ukazovatele (pre míľniky)	Kvantitatívne ukazovatele (pre ciele)				Orientačný harmonogram splnenia	Opis a jasné vymedzenie jednotlivých míľnikov a cieľov
					Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota	Štvrťrok	Rok	
										– právne predpisy o pobyte a občianstve na Slovensku, – internacionalizácia vysokých škôl a výskumných inštitúcií a mobilita študentov, – spolupráca medzi domácimi, európskymi a medzinárodnými výskumnými inštitúciami, – propagácia kariérnych príležitostí na Slovensku.
7	10 – Lákanie a udržanie talentov – Investícia 3: Štipendiá pre talentovaných domácich	Cieľ	Počet udelených štipendií pre talentovaných študentov		Číslo	0	4 226	4. štvrťrok	2024	Udelenie aspoň 4 226 štipendií pre: a) najtalentovanejších domácich študentov – s prihliadnutím na ich

Poradové číslo	Súvisiace opatrenie (reforma alebo investícia)	Míľnik/cieľ	Názov	Kvalitatívne ukazovatele (pre míľniky)	Kvantitatívne ukazovatele (pre ciele)				Orientačný harmonogram splnenia	Opis a jasné vymedzenie jednotlivých míľnikov a cieľov
					Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota	Štvrťrok	Rok	
	a zahraničných študentov									maturitné hodnotenie, b) najtalentovanejších študentov zo zahraničia – podľa štandardizovaných medzinárodných testov a c) talentovaných sociálne znevýhodnených študentov – s prihliadnutím na ich maturitné hodnotenie. Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti podporuje študentov, ktorí nastúpili na vysokú školu

Poradové číslo	Súvisiace opatrenie (reforma alebo investícia)	Míľnik/cieľ	Názov	Kvalitatívne ukazovatele (pre míľniky)	Kvantitatívne ukazovatele (pre ciele)				Orientačný harmonogram splnenia		Opis a jasné vymedzenie jednotlivých míľnikov a cieľov
					Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota	Štvrťrok	Rok		
											v rokoch 2022 až 2024. Zo schémy sa bude vybraným študentom poskytovať štipendium počas prvých troch rokov bakalárskeho štúdia. Podpíšu sa zmluvy s cieľom poskytnúť finančnú motiváciu univerzitám, ktoré prijímajú študentov.
8	10 – Lákanie a udržanie talentov – Investícia 4: Podpora internacionalizácie v akademickom prostredí	Míľnik	Stratégia internacionalizácie vysokých škôl	Prijatie stratégie vládou				4. štvrťrok	2021	Prijatie stratégie internacionalizácie vysokých škôl s cieľom navrhnuť opatrenia na podporu prípravy spoločných študijných programov, lákanie zahraničných	

Poradové číslo	Súvisiace opatrenie (reforma alebo investícia)	Míľnik/cieľ	Názov	Kvalitatívne ukazovatele (pre míľniky)	Kvantitatívne ukazovatele (pre ciele)				Orientačný harmonogram splnenia	Opis a jasné vymedzenie jednotlivých míľnikov a cieľov
					Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota	Štvrťrok	Rok	
										študentov a akademických pracovníkov alebo zavedenie systémových inštitucionálnych zmien na slovenských vysokých školách.
9	10 – Lákanie a udržanie talentov – Investícia 4: Podpora internacionalizácie v akademickom prostredí	Cieľ	Počet projektov zameraných na internacionalizáciu slovenských vysokých škôl alebo výskumných inštitúcií		Číslo	0	28	4. štvrťrok	2025	Zverejnenie výziev na predkladanie žiadostí a výber najmenej 28 projektov zameraných na internacionalizáciu slovenských vysokých škôl alebo výskumných inštitúcií. V rámci projektov sa budú: a) posúdiť aktivity v oblasti internacionalizácie na úrovni vysokých škôl

Poradové číslo	Súvisiace opatrenie (reforma alebo investícia)	Míľnik/cieľ	Názov	Kvalitatívne ukazovatele (pre míľniky)	Kvantitatívne ukazovatele (pre ciele)				Orientačný harmonogram splnenia		Opis a jasné vymedzenie jednotlivých míľnikov a cieľov
					Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota	Štvrťrok	Rok		
											alebo výskumných inštitúcií a zavedú sa opatrenia na základe odporúčaní auditu; alebo b) zabezpečí účasť slovenských vysokých škôl na zahraničných veľtrhoch a podujatiach zameraných na nábor študentov v zahraničí a propagujú sa slovenské vysoké školy počas týchto podujatí.